

AÑO I - NUM. 7
ARTA, OCTUBRE 1982

SA COMARE BENETA

PUBLICACION INDEPENDIENTE, MENSUAL Y BILINGÜE

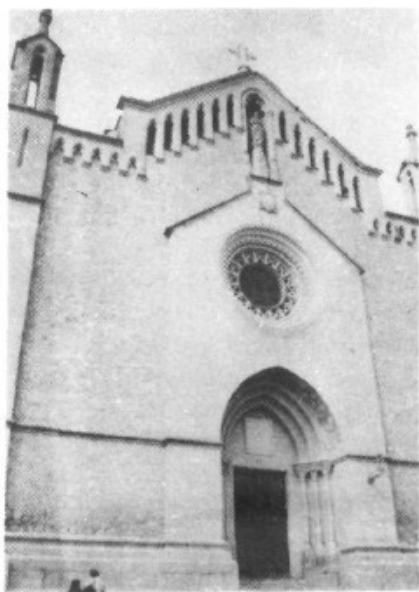

Dècimes

Meam si d'una vegada
mos podrien donar es net
que diuen "que qui té set,
tota aigua li pareix clara".
Sa garrova no va cara,
i s'amel·la es paga poc,
es que jugam a un joc
que ens haurien d'aclarir.
A fora vila, vull dir,
la maten a poc a poc.

Amb so ca de bestiar
quasi quasi mos fan riure,
ben clar ho volem escriure
que mos volen enganar.
Per sa muntanya trescar,
no serveixen ets invents
cans virats, prims i valents
són es cans d'un bon pastor.
Aquesta nova llavor
sols serveix d'engana gents.

Si es nostre Ajuntament
tengués un bon cop de vista
a Na Bal·lesa a sa llista
posaria ben content,
i lo que pareix un convent
fora plaça porticada.
Cosa jamai somiada
per tot es poble d'Artà;
que ben content estarà
si en lis fa una d'acertada.

Ha tornada la tardor.

Temps d'una dolça melàngia, quan dins Artà les orenetes s'agrupen dalt dels fils de l'electricitat per tornar-se'n i per dins els olivars compareixen els tords. Anys enrera des de dalt del Santuari com llànguides cançons mores s'escoltaven les tonades del llaurar. Ara no es senten ni els tractors. No plou i no es llaura. No neixen esclata-sangs. Manco mal que el temps d'escola i els nins, com esbarts de coloms, volen per dins la Vila cridant i riguent.

I quan un nin riu sempre hi ha esperança maldament no vulgui ploure. Artà, allà baix, somia esmortait. S'anuncien eleccions noves. Bé va. Vol dir que la democràcia continua a pesar de tots els entrebancs.

I Sa Comare es torna fer viva dins l'estimat poble.

JOSEP MELIÀ, UN DE NOSALTRES

El passat dia primer d'octubre, al local del CDS, Josep Melià i Pericàs, l'artanenc nascut al carrer del Sol fa una quarantena d'anys, es reunia un altre pic, com no ha deixat mai de fer adesiara, amb un grapat de companys i amics del seu poble nadiu.

En aquesta ocasió, entre la informalitat de les reunions amigables de sempre y la formalitat que imposava la seva actual condició d'aspirant al Congrés de Diputats, Josep Melià exposà i compartí amb els seus amics el projecte polític del seu partit.

Els que coneixem a Melià d'estona, els que hem seguit el seu pensament i trajectòria pública, els que ens hem sentit identificats generacionalment amb ell, els que hem llegit els seus llibres i articles —des d'aquell, ja llunyà, "Cap a una interpretació de l'Història de Mallorca", que ens va remoure, com un revulsiu, a dins les fibres més íntimes, el sentiment d'una identitat col·lectiva—, sabem perfectament que és un home de fidelitats bàsiques i profundes.

"Josep Melià no ha deixat mai d'esser feel a l'ideari que es va traçar, fa ja prop de vint anys, quan va escriure *Els Mallorquins*", afirmava, fa molts pocs dies, Andreu Ferret, el periodista més prestigiós de l'arxipièlag, a la seva secció "Of the record", del Diari de Mallorca.

Nosaltres ja ho sabíem. Sabíem que la trajectòria d'intel·lectual i de polític de Josep Melià ha estat sempre presidida per la constància d'unes fidelitats. Fidelitat a un ideari de moderació i de convivència tolerant i democràtica; fidelitat a la seva condició de mallorquí i fidelitat a la seva condició d'artanenc.

"He intentat, de qualque manera, tornar a Artà tot el que ell m'ha donat", digué Josep Melià, en el transcurs del col·loqui, el passat dia 1. També sabem que és ben cert; perquè no ens manca la constància de que, en totes les nostres empreses col·lectives, hem trobat "En Melià" sempre que l'hem hagut de menester, com no podia ocorre d'altra manera amb un artanenc que ho és d'arrel.

A la Comare Beneta som —ho hem dit repetides vegades— un periòdic independent i artanenquista. Sense declinar de la nostra independència, saludam avui, en ocasió del seu reingrés a l'arena de la lluita política, a Josep Melià, l'artanenc del qual nosaltres, paisans seus —i no ens importa afirmar-ho amb lletres grosses—, ENS SENTIM ORGULLOSOS. El saludam des de la nostra independència; però, sobretot, saludam a Melià des del nostre artanenquisme, des de la condició de fills d'un poble que compte —entre els seus rebrols més il·lustres— amb aquest intel·lectual brillantíssim i aquest home de fidelitats.

No em vull meter en política.

Y menos ahora con las elecciones en las que las suspicacias andan a flor de piel.

Pero me preocupan los que pretenden retirarnos antes d'hora.

Que un homo de sixanta anys sixanta cinc no es jove, bueno, lo armito.

Pero si a esa edad les cerramos las puertas del trabajo y aparcamos hombres y mujeres como máquinas anticuadas, estaremos fabricando, artificialmente, un mundo de viejos.

Y lo curioso es que quienes lo propuznan, parecen ignorar que con un descenso de las ilusiones y la creatividad se entra en un conservadurismo social, al tiempo que fundamos una población de viejos, rumiadora de viejas ideas en viejas cosas.

El hombre tié que trabajar mientras pueda. Parar la máquina es oxidarla. Y ya vemos lo que pasa con motores oxidados. Se paran.

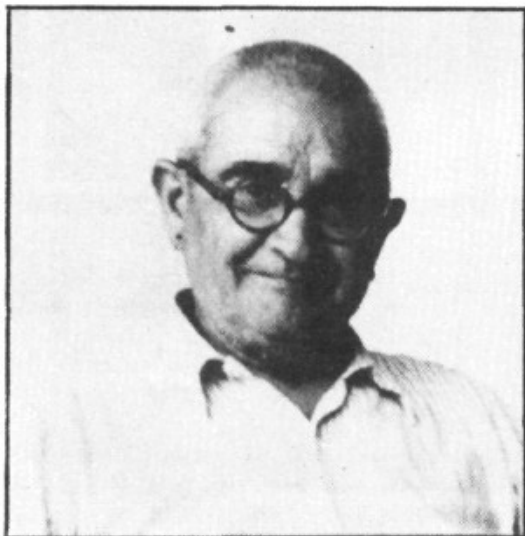
Por otra parte los jubilaos son una carga social que no ayuda a disminuir el gasto público. Si los pocos jóvenes que trabajan tien que producir para los muchos viejos que se oxidan... Pobres jóvenes y pobres viejos.

Son... ideas... rumiaciones que me se acuden cuando oigo los cantos sirénidos de jubilaciones anticipás pa arreglar el país.

No fotre, no. Trabajando menos horas y jubilando anticipadamente, me temo que no arreglemos na. Encareceremos los productos y enviamos a la tumba a los que ya no son jóvenes.

Son... ideas... rumiadas que me s'ocurren escuchando las arengas que nos largan los políticos.

Que alguno habrá bueno, digo yo. Pero... Ande está?

GALERIA D'ANTANY

BARTOMEU AMORÓS SANCHO; L'amo en Tomeu Sopa pioner dins Artà de moltes coses. Ell fou qui primer va veure que l'obra de pauma tenia moltes més possibilitats que la misèrrima artesanía d'aquelles dones que canviaven senalletes per fideus o farina. Ell va posar en marxa la primera benzina manxant a un bidó que substituï per aquell arqueològic surtidor en el cap de cantó de ca-seva. (Carrer de Ciutat cantonada Cardenal Despuig). Per a ell va construir Mestre Joan Sagristà, iniciador de la saga dels Ferrer Pons, el primer sòtil de ciment armat amb una tècnica que mestre Joan havia duit d'Amèrica, fent rentar la grava abans de pastar-la amb el portland. I després convidaren tots els mestres de picapedrers del poble que estaven ben convençuts que s'esbucaria amb Mestre Joan a davall que si havia posat mentre picaven amb un mall per demostrar la seva resistència. Un record per un home bo, comerciant dels que fan avançar els pobles i esguardador del pervindre. Al cel sia.

PUNTO de VISTA

Cavilaciones de un mesetario

VIII

Artá es un pueblo de escaso desarrollo económico y que, sólo recientemente parece despegar hacia un desarrollo intelectual.

A esta premisa la vamos a dividir en dos partes de la que hoy desglosaremos la primera. Cuando tratemos de la parte intelectual hablaremos de los manejos de partes interesadas en mantener el Instituto como Colegio Homologado, sin importarles los gastos que ello llevaba implicado para los artanenses. Afortunadamente se consiguió estatizar el Instituto y que nuestros críos y los de la comarca puedan cursar el bachillerato sin dispendios para las familias. Todavía no se han notado los beneficios de índole cultural que el Instituto puede aportar en un futuro. Esperemos que este futuro no está muy lejano en el tiempo. De otra manera sería llegada la hora de exigir responsabilidades. Bien.

Hay en Palma, muchas familias artanenses obligadas a emigrar en los años del despegue industrial, ya que la agricultura y la manufactura del palmito no tenían entidad suficiente para que aquellas pudieran encarar sus necesidades con un mínimo suficiente para vivir con holgura. El sistema de cultivo de la tierra por cesión anual de parcelas (rotes) había dejado la propiedad en manos de descendientes de los primitivos beneficiarios del repartiment, y las divisiones posteriores propiciaron la minipropiedad insuficiente para sosten de una familia.

El palmito fue una industria tercermundista. La mujer en su domicilio tejía la llatra y cosía las cestas mientras el marido salía a buscar un sueldo o a cultivar un barbecho. La obra de palmito se pagaba miseramente y si se hubiera tenido en cuenta el tiempo que costaba arrancar las palmas, cediendo la mitad al propietario del terreno, o devolviendo con jornales el derecho a recogerlas, el blanqueo, azufrado, brizado de la palma y su última manipulación hasta dejarla convertida en un objeto comerciable, se habría visto que el jornal conseguido por quienes a este trabajo se dedicaban era tan miserable que nada tiene de extraño no haya podido sobrevivir esta maravillosa artesanía a la evolución industrial, con todo y se está muy desarrollada.

Más tarde, ya en plena recepción del contingente turístico se montaron unos talleres que han terminado de mala manera, sin poder hacer frente a una crisis que ha mostrado los pies de barro de lo que se creía próspera industria. Inútiles los intentos de evolución de los patronos de las fábricas. Estas se mantenían tan solo por las diferencias salariales con los países desarrollados y por la devaluación de nuestra moneda. Nada más lejos de nuestro propósito que minusvalorar los intentos de nuestros empresarios a los que no faltó imaginación y a los que, incluso a veces, sobró audacia.

Artá no tiene una tradición fabril como, por ejemplo Alaró, Inca, Llucmajor. La situación privilegiada del pueblo, en el vértice del triángulo turístico por excelencia que forman Cala Ratjada, Alcudia, Cala Millor, ha propiciado durante muchos años el auge de la construcción.

En Artá no se arraigó la industria turística. La miniurbanización de Betlem en la Colonia de San Pedro ha proporcionado poco trabajo. Pero Cala Ratjada, Costa de los Pinos, Cala Millor e incluso Alcudia fueron la panacea donde maestros, oficiales y peones hallaron su maná en la inflacionista fiebre constructora. Destructora añadiríamos si no fuera motivo de estudio.

Y, de rebote la construcción en Artá vivió su auge procedente de los buenos sueldos o de pingües benéficos de los pioneros. Necesidades de una población inmigrante que se estableció en tan oportuno enclave.

La frase "hi ha molta de gent per allà baix", es una pregunta con un subfondo interesadísimo. A mayor número de turistas mayores dividendos, mejores perspectivas de cobrar buenos sueldos, más trabajo en construcción.

Artá por tanto tomó parte en la deglución del pastel. Ahora bien. Somos víctimas del monocultivo. Nuestro desarrollo económico está ligado a las vicisitudes de municipios limítrofes. Nuestra agricultura es de pena y nuestra industria de risa.

Artá es por tanto un pueblo de escaso desarrollo económico.

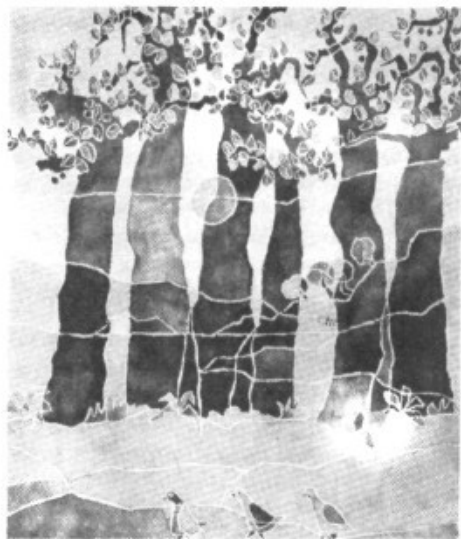
ARMANDO GUERRA

Cerámicas de Antonia Vallespir

Podemos calibrar el éxito de Antonia por la cantidad de gentes que adquirieron sus obras. El nivel artístico es difícil de juzgar. Junto a verdaderas primicias hay cerámicas vulgares. No obstante hay que señalar el colorido que Antonia imprime a sus realizaciones así como la gracia de algunas de sus figuras. Es de agradecer la recopilación que hace la ceramista de las formas dibujadas en los bordados mallorquines.

Un éxito de público que hará de Antonia Vallespir una habitual expositora de Sa Fona.

Acuarelas y óleos de Mestre Oliver

No necesita presentación este artista muy conocido en Mallorca y habitual expositor en el extranjero.

No es la primera vez que Mestre Oliver cuelga sus cuadros en Artá.

Desde la última vez le notamos al artista una mayor madurez sin perder un ápice de su encanto poético inicial.

La pintura de Mestre Oliver sugiere mundos ideales. Estos árboles deberían haber sido así, con este mismo colorido con esta misma espiritualidad.

Original la continuidad del dibujo hacia los marcos que sugieren el nacimiento de la pintura en el mismo panel. Así la pintura brota de las paredes sin la prisión discontinuadora del marco que en todo caso será otra obra de arte pero que nada tiene que ver con la que aprisiona.

Buen camino el emprendido por Mestre Oliver. Quien además, se le nota, pinta así porque quiere.

Y porque sabe añadimos.

El secret d'Artà

Afortunadament no crec que ningú pugui dir que només m'en record d'Artà en temps d'eleccions.

Jo visc amb la presència permanent de la vila dins la meua memòria. D'ací he rebut un sentit de la vida i de la solidaritat. Amb la meua feina política i cultural no he pretengut altra cosa que tornar-vos una mica de tot allò que vultros em donareu.

Moltes de vegades, amics i coneguts m'han demanat quin era el secret d'Artà. Perquè una vila antiga i senyorívola no s'havia dormit damunt el llorer dels records. I en comptes de ser només un somni de grans passades, lluitava, sovint contra corrent, per fer surar l'esperança i empenyer noves il·lusions cap endavant.

Jo crec que el secret d'Artà no és altra que l'immens amor que els artanencs sentim per les coses de la vila. I la generositat amb la que

som capaços, per damunt de les idees personals i de les diferències, de juntar les nostres mans per aconseguir allò que es bo per a tots.

Aquesta unitat dels artanencs l'hem de salvar a qualsevol preu. És el que ens ha fet forts i grans. Si ens deixam dividir sucumbirem. Perdre l'energia que ens ha permès remoure els impossibles.

Hem de continuar progressant, fent reformes, aixecant projectes generosos. Qualsevol cosa abans de caure en la rutina o en el conformisme. I per això necessitam superar enfrontaments i impulsar aquelles coses que poden contribuir a defensar millor els interessos de tots els artanencs.

Ara, senzillament, en aquest temps de reflexió i de decisions personals, voldria que ho tenguessiu present.

Joaquín Melià

Escultores de Mallorca

"Sarasate"

Se ha escrito con acierto, que la escultura es un combate entre el hombre y la materia y que para ser vencedor se necesita estar en posesión de un espíritu sagaz, vigilante para convertir la escultura en pasión creadora y en expresión viva.

No me cabe la menor duda, que las obras de Juan Ginard Ferrer (*) "Sarasate", están sometidas a estas exigencias sin limitación. Sus líneas rígidas en unos casos, y en otros superficies planas ambas envueltas en sugeridores volúmenes, está lo expresivo que deja huella permanente en su larga ejecutoria, de artista, siempre preocupado en buscar valores individuales en cada una de sus realizaciones.

En las obras de "Sarasate" hay una renovación constante, seducida por el enfrentamiento con el material y la técnica, que le permiten la expresión, abriéndose camino mediante una inspiración, que le motiva disciplina y a la vez auténtica satisfacción.

Juan Ginard Ferrer, artísticamente "Sarasate", es un escultor figurativo que sabe encontrar un mundo sensible desbordante de imaginación y cuyas obras producen impacto en el espectador. El empleo y renovación de materiales son nuevas conquistas en su quehacer. Al artista "Sarasate" que no se le hable de una proyección modernista, ni de una validez o especialidad. En su obra, hay una identificación con el momento y cada realización, es una investigación y una audaz solución, que suscita una nueva búsqueda y unos valederos aciertos. "Sarasate" se identifica con la imagen, mediante la potencia, que ha imprimido a la forma más sutil y expresiva a que haya dado lugar su quehacer sobradamente libre.

JOSE BAUZA Y PIZA

(*) Artà, 1916.

Somnis d'un esperit inquiet (III)

21. T'has de ocupar de tot i no pre-ocupar-te de res.
22. Es bo tenir il·lusions; lo dolent es esser il·lusos.
Es bo tenir somnis; lo dolent es esser delirant.
23. No es necessari tenir una fortuna per donar aquelles coses que més valen: una ferrada pes coll, un somriure, una carícia, una paraula...
24. Les idees que no tenen marca de fàbrica són les més importants dins la cultura popular.
25. N'hi ha que són com els discs. Segons quina cara mostren, la seva cançó té un to diferent.
26. Pot esser més perjudicial una veritat a mitges que una pura falsedat.
27. De poc serveix fer un vot de pobresa si el cor segueix ple d'orgull, d'autosuficiència i d'intransigència.
28. El camí dels grans profetes consisteix en dir, amb paraules senzilles, les sublims i complexes realitats.
29. Les modes ideològiques circulen dins la superficialitat dels diaris i de les revistes. Les profundes conviccions queden arrelades dintre dels cors dels homes.
30. Els plors més profunds poden esser la font de la alegria pura.
31. Si els ulls son les finestres de l'ànima, les paraules son les portes del cor.
32. Deia un pensador grec que no ens podem banyar dues vegades en el mateix riu. I es ben cert: en la primera ja quedam ben contaminats.
33. No m'interessa gens esser original, genial, diferent...; el que més m'interessa es esser jo mateix.
34. Fins que la humanitat no sigui humana, jo no seré home. I cada vegada que jo sigui més home, la humanitat ho serà.
35. El silenci es el millor sepulcre per les paraules pestilents i estèrils.

GREGORI MATEU

A través de los pinares se divisan los bosques de encinas más allá de la laguna superior la provincia de Albacete. El pinar está situado en la de Ciudad Real.

Vivencias en las lagunas de Ruidera

Esta vez Els Trescaires ruedan lejos de nuestra Roqueta, su objetivo es el de visitar las Lagunas de Ruidera y Tablas de Daimiel, el más pequeño de nuestros Parques Nacionales ubicado a 30 kilómetros de Ciudad Real.

La carretera recta, ondulante a veces, por donde corre alegre nuestra "jaca" de cuatro ruedas nos acerca cada vez

más hacia unos parajes de exuberante verdor, que rompen brutalmente el contraste de una tierra seca surcada de polvorientos caminos. Es la llamada "Mancha húmeda".

Es casi de noche cuando llegamos a las Lagunas de Ruidera, els Trescaires acusan el cansancio del largo itinerario, el cuerpo pide cama, y mañana Dios dirá.

El día siguiente amaneció radiante de sol, desde la ventana de la habitación del hotelito se contempla un extraordinario paisaje de espesa vegetación que se refleja en una sinfonía de color en las nítidas aguas de la laguna mayor de Ruidera donde antaño funcionó una presa eléctrica de importancia relativa.

Las Lagunas de Ruidera son de origen kárstico, tienen una disposición escalonada, salvando un desnivel de 128 m. y como ya es sabido, en ellas nace el alto Guadiana.

Els Trescaires visitamos un total de siete lagunas, algunas de las cuales, principalmente las más altas con muy poca afluencia de agua debido a la gran sequía por la que atraviesa el país.

En los bosques que circundan las lagunas pudimos comprobar la abundancia de roedores y aves, como conejos, liebres, codornices, perdices y las anátidas ocultas casi siempre en los tupidos juncales que forman grandes núcleos en las orillas fangosas y cuyos granidos nos delatan su presencia a cada momento.

En sus aguas principalmente en la laguna mayor que es la más baja, las especies piscícolas son numerosas destacando el lucio, barbo, carpa, trucha, entre otras. Estos parajes están protegidos por I.C.O.N.A. y sólo se puede cazar o pescar en ellos en épocas permitidas siendo necesario para ambas prácticas el correspondiente permiso legalizado por la Federación Española de Caza y Pesca, sin embargo y por desgracia siempre hay furtivos que se saltan a la torera esta clase de normas abusando todo el año tanto de la escopeta como de la caña de pescar. Si estos hombres fueran conscientes del daño que están haciendo con su aptitud estamos seguros que ellos serían los primeros en respetar las reglas de la caza y de la pesca ya que estuarios como las Lagunas de Ruidera quedan ya muy pocos en España.

TRESCAIRES

Lagunas de Ruidera, Mayo 1982

Cascada que comunica el agua de una laguna superior con su inmediata. Hoy estas cascadas no se ven por la enorme sequía que padece la región. No obstante las aguas bajan por filtraciones subterráneas.

Antoni Llaneras Esteve

Hauria estat natural que Antoni Llaneras sortís en aquesta secció com a decorador, constructor o home de negocis que cadescuna d'aquestes dèries li escau. Les circumstàncies, però, manen. En Toni, tal volta sense proposar-s'ho ha esdevingut un polític, i el que és més sorprenent un polític del que tenen més credibilitat dins el nostre poble. Properes les eleccions, no estranyeu doncs si aquesta entrevista s'ha escorada cap a aquest costat. En Toni és jove, va néixer l'any 1945, temps hi haurà per a fer-li entrevistes de caire més casolà.

El Grup de U.C.D. s'ha dissolt dins el poble, com han quedat les relacions entre vosaltres?

—La dissolució es va acordar per unanimitat. Per tant continuem amb el mateix companyerisme, col·laboració i recolzament per aquesta opció política que a Mallorca encapsala el nostre país a Josep Melià i a l'Estat Espanyol Adolfo Suárez.

—Pensau...?

—Afrontar aquestes eleccions generals, i preparar-nos perquè a les muni-

cipals hi hagi una forta representació nostra que porti una reformació moderada que creim és l'espai polític del poble d'Artà.

—Quina escola política has apresat estant a l'oposició?

—He après a escoltar i esperar moments oportuns per a fer prevaler les idees del nostre electorat. He intentat fer una feina constructiva.

—Que penses de les possibilitats del teu nou partit a les properes eleccions?

—Crec que partim de zero en gent vertadera de centre. Sense ànsies de poder, ja que si n'haguessin volgut era més còmode continuar.

—No teniu por que us diguin giracasaques?

—Si jo vaig entrar a U.C.D. era perquè creia en l'espai polític de centre. Si vaig canviar es per la trajectòria dels dirigents, amb un escorament excessiu cap a una dreta dictatorial, falta de respecte a Mallorca i altres coses que tothom sap.

—Com es presenten les eleccions en el nostre poble?

—Crec que com artanenc no cal pensar altra cosa i és que tota persona d'aquí que pensi raonablement votarà en Melià que ens ha demostrat el seu artanenquisme per damunt de totes les coses.

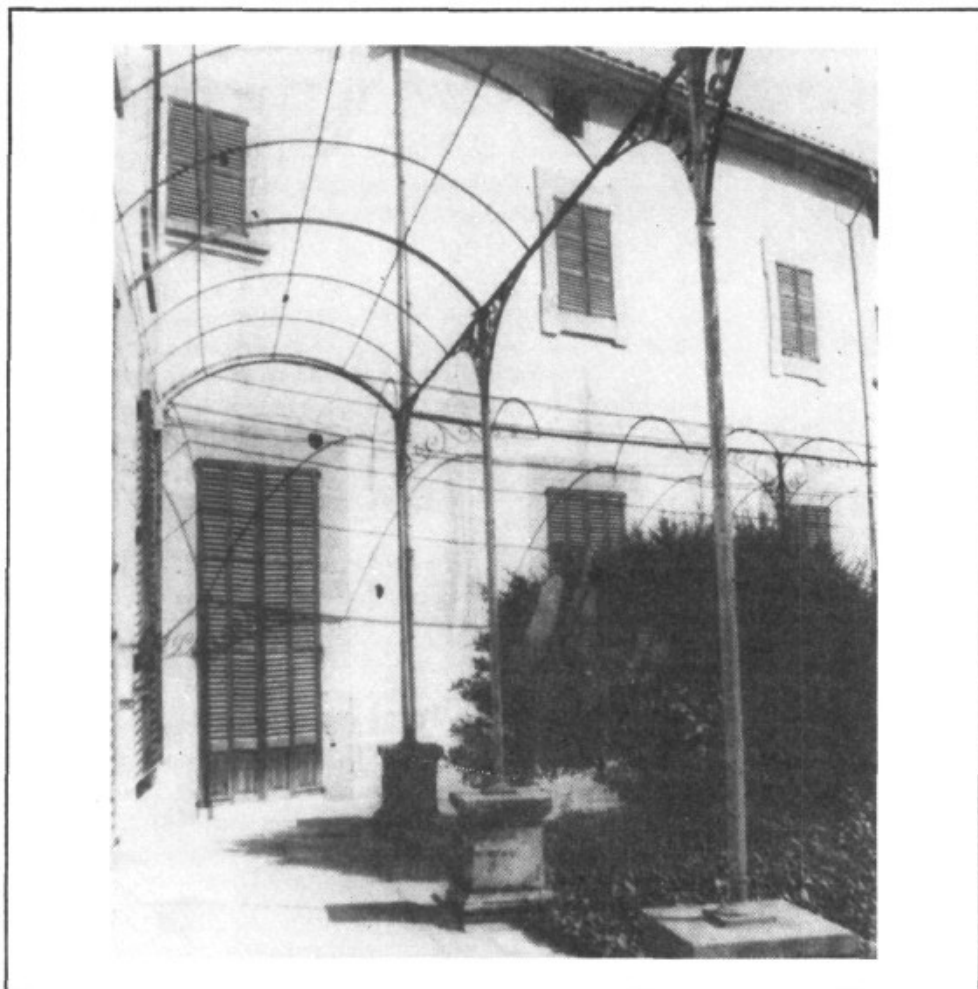
—Però i si un es sent socialista, posem per cas.

—Segueix creient que pensant amb Artà sols hi ha aquesta opció. Quan en Pep ha de fer alguna cosa per Artà no pensa en partits, i ho ha demostrat continuament.

—Seria important tenir un artanenc dins el Congrés de diputats?

—Qualsevol que se senti artanenc ha d'estar orgullós de que la veu del nostre poble, per boca d'un dels polítics més preparats d'Espanya retrunyí dins Les Corts. Una prova de la importància que té això és que les realitzacions que s'ha duit a terme dins Artà han comptat en l'ajuda del nostre país en el temps de la seva política activa.

I en Toni s'en va a aferrar cartells pintats amb esprais.

La Residència dels vells on en Toni Llaneras s'està jugant el seu prestigi de polític. Ell va creure en l'obra i ell s'en va responsabilitzar quan quasi tothom rebutjava el projecte.

Xerrameca

I en Tomeu seguia pensant.

Que és de bona de fer la demagògia. Que és de bo de fer quan noltros anam errats donar la culpa als altres.

Carrer avall puja en Biel, coixeu, coixeu d'una ciàtica mal curada. Treuen el tabac i fuma cada ú del seu. Li peguen altra cop de celtes.

—¿Què trobares a Sa Fira?

—Que l'invent d'en Joan Sopa quan era batle, funciona. Una gentada.

—I el concurs del ca de bestiar?

—Una presa de pèl. Ens inventen un ca de bestiar que només serveix per luco. Massa gros, ni collarat ni virat. Això no és un ca de bestiar..., això és un negoci d'en Sion.

—Idò digués que L'Ajuntament patrocina negocis.

—I què no ho saps.

—Por el dinero baila el perro.

—Y por pan si se lo dan.

—Uep Bonifasia.

—Que los de Capdepera están indignaos. Miá tú que pone en papeles que Canyamel no es suyo.

—Es que els lletraferits diuen que sols el gabellí és territori infra torren-

te que en bon mallorquí vol dir més avall d'es torrent.

—Fos com fos Tomeu, la partió està feta i lo seu, seu.

—Massa raó tens. A mi mai m'agradat molestar els veinats i no m'atreiria a fer-hi anar la merdera i llavor presumir de nas fi, que és lo que alguns fan, per molt que se vulguin envalentonar.

—I que vols fer si no tenim dings dings. Que mos estreguem el culet o anem a pixar damunt en Ribes a la vertent de la Badia d'Alcúdia o damunt el Puig de Ses Fites i que mos prengui cap a Sant Llorenç?

—Voldria, que en lloc de preocupar-se de fer obres que no condueixen en lloc, més que per col·locar quatre amics que passen factura per haver-los votat...

—Per què heu dius?

—Per exemple, el parvulari de La Central sols es fet per empenyar monjes i frares, però són doblers tirats. Lo que s'ha de fer es exigir exigir! que mos facin escoles públiques.

—Ara ho entenc.

—I amb l'unió de tots, en lloc d'engegar és qui no pensen com ells, com fan tots els dictadors, cercar tots junts per Madrid o per ca sa puta del dimoni, i fer una depuradora que donaria aigua per regar tota Na Verra.

TOMEU, AIXÒ D'ES CA DE BESTIAR ES UNA PARDALADA.

arpoX

—Como hablas Tomeu.

—Quaranta carretons de...

—Te trob una mica engalavernat, Biel. Que no estas bo.

—El meu nét estudia l'Egebé i li he comprat els llibres. Capet de gotes! Ell quasi no ha bastat la mesada de les vaques.

—Les dan más libro que a un abogao.

—Saps, Biel, si no hi hagués tants per cents no hen manejarien tants de llibres.

—Aina Maria.

—En el meu temps amb un preparatori, un elemental i un superior en sortiem i mos podiem presentar davant el Rei.

—Pero con tantos por cientos ayudan a pagar viajes e estudios.

MIL LLAMPS, NA BONIFASIA SA FORESTERA.

VETUA DELL!

arpoX

—Bon reputes amb els llibres que estalviarien en els vuit cursos les podrien pagar el viatge fins en el Capon.

—En Julià fuia que t'es mostrat el porjecte de Na Bal·lesa?

—Es preciós. I que espera L'Ajuntament per aprovar-ho?

—Posen pegas com sempre. Cerquen vuit cames a un moix.

—No putes, i no hi ha cosa més clara. Es un regalo en el poble més clar que el llum.

—No te preocupis. Si no ho aproven aquests ho aprovaran els qui ven- guin.

—Que anares a veure en Melià?

—Ja ho crec. No n'hi havia cap dels seus protegits. Són molt bons per demanar-li ajuda, escriure-li cartes, sol·licitar i obtenir subvencions per a publicacions però a s'hora de donar-li una mà fallen més que una biga corcada.

—Falta "classe". Ni don Rafel tam- poc hi va anar.

—Pots pensar.

—Dels altres ho creia... però don Rafel?

—I si en Melià li demanava per s'offset?

—Que deuen estar empegueïts?

—N'hi ha que no ho coneixen en això.

—Bueno, salaos. Yo me voy.

—A reveure Bonifasia. Au Tomeu! M'en vaig fins a la Porxada dels vells. No has reparat que hi fan un altra forat?

—I perquè me deman.

—I, fotre per si acàs s'emboàs el que hi ha. No veus que a aquesta gent tot s'els hi embossa...

I en Tomeu seguia pensant.

acudits

Quan acabi el primer mes de la tardor i la lluna se mos mostri en quart creixent, serà l'hora assenyalada d'un event; L'instant màgic d'anar a fer la votació per canviar dins del Congrés molta de gent.

Quin moment! Quina bufada! Quin desig! Una eixida, una il·lusió, una quimera, paperetes per davant i per darrera per la dreta, per l'esquerra i per mig, tots plegats en democràtica filera.

Us podeu imaginar quina il·lusió, anar allà a aquella lladrioleta poder-hi depositar la papereta que hem triat per a fer nostra elecció d'una forma personal, lliure i secreta?

Quin goig ésser dels cens electoral! Només de pensar-ho hem fa anar de bòlit! I no ho dic per a dir-ho, que això es retòric que es fet de poder donar el vot personal jo crec que és un gran fet, un fet històric.

I el vint-i-vuit d'Octubre anirà a les urnes, com molts d'altres, Na Beneta. I a na qui mos votarà sa Comareta. Això ella, apart de Déu, sols ho sabrà que als altres us importa una punyeta.

I voltros que llegiu aquests versets ¡VOTAU! que no triumpfi s'abstenció i no deixeu passar aquesta ocasió per demostrar que sou homes condrets. Doncs si heu d'exigir els vostres drets també heu de complir s'obligació i sempre és de més bona educació tirar dins aquella urna la papereta que escriure quatre mots per les parets que això a més de bruts, ja fa colló.

EL SANTPERE

DEMOGRÀFIQUES

NACIMIENTOS

Día 29-8-82. Ester Cassellas Vives, hija de Jaime y Margarita, con domicilio en calle Amadeo, 2.

Día 14-9-82. Almudena-Eusebia Melis López, hija de Rafael y Tomasa, con domicilio en calle Caseta, 12.

Día 18-9-82. M.ª Teresa Gil Macarro, hija de José-Antonio y María, con domicilio en calle Pureza, 12.

Día 14-9-82. José-Miguel, hijo de Cecilio y Encarnación, con domicilio en Calle M. Pidal, 16.

MATRIMONIOS

Día 3-9-82. Juan Muñoz Godoy con María Dolores Abat Segura.

Día 11-9-82. Antonio Murcia Saiz con Carmen M.ª Lloret Sancho.

Día 11-9-82. Jerónimo Ginard Ginard con Ana María Sureda Servera.

Día 25-9-82. Rafael Gil Grille con M.ª Juana Mercedes Casellas Brugat.

DEFUNCIONES

Día 20-9-82. Guillermo Esteva Riera. C/. Sorteta, 59.

Día 24-9-82. Francisco Bonín Cortés. C/. Batlesa, 8.

Día 28-9-82. María Rosselló Massanet. C/. Llebeig, 8.

Punt Final

Quasi a punt per l'entrega de les Comares D'or, plata i de bronze.

Es fan gestions per l'organització de la funció artística que es celebrarà amb aquest motiu.

Segons el temps es farà a un lloc obert. Pensam amb un concert per la banda Municipal de Palma dirigida per Juli Ribelles i una trobada de balls mallorquins. Us avisarem per programes i crides.

Ara us voliem donar un altra avís. En Pere Pujol vista les dificultats econòmiques que està passant Sa Comare ens ha regalat una preciosa estatua per a sortejar entre els qui adquirequin uns billets que es venen al preu de cent pesetes. Adquiriu els que pogueu ja que aquesta seria una manera d'ajudar a la nostra supervivència, poguent-se trobar propietaris d'una de les millors realitzacions del nostre escultor.

I per fi aclarir que la nostra publicació està sempre, no sols en temps d'eleccions, a disposició de qualsevol partit polític que vulgui expressar les seves opinions.

Salut.

SA COMARE BENETA

Sa Comare de n'Arpo

—Fotre, Toful. Com a bons artanencs feria "Pep" que a n'aquestes eleccions no votàssim en Pep.

SA COMARE BENETA

Año I - N.º 7 - Octubre 1982

En este número han colaborado desenfadadamente:

ARPO
JOAN REUS (Fotografía)
MARGARIDA SIQUER
JOAN ESCANE LLAS I LLINAS
SERAFI GUISCAFRE
BONET DE SES PIPES
MASSIA RIERA
B. G.
GREGORIO MATEU
EUFRASIO FERNANDEZ
SANTIAGO PERELLO
ARMANDO GUERRA
MINOTAURO
ECO
P. MATEMALES

DIRECTOR:
S. GUISCAFRE I ARPO

• IMPRENTA POLITECNICA
Troncoso, 3. Teléfono 21 26 60
Palma de Mallorca
Depósito Legal 187-1982